

Edp/ur

YTTRANDE

2019-09-19

Dnr Ku2019/01308/RS

Kulturdepartementet

ku.remissvar@regeringskansliet.se

ku.rs@regeringskansliet.se

En konsultationsordning i frågor som rör det samiska folket

Lantmäteriet avstyrker förslaget att införa en obligatorisk konsultationsordning, i enlighet med myndighetens tidigare yttrande över betänkande "Konsultation i frågor som rör det samiska folket (Ds 2017:43)", se bifogat dokument.

Handläggningstider

Lantmäteriet har en skyldighet att i varje ärende utreda vem som i egenskap av ägare till fastighet eller på annan grund är sakägare, 4 kap 11 § första stycket fastighetsbildningslagen (1970:988) (FBL). Sametinget likväl som en sameby eller samisk organisation kan vara sakägare i egenskap av fastighetsägare men mer vanligt förekommande är troligen att de berörs i egenskap av rättighetsinnehavare, ofta genom renskötselrätt enligt rennäringslagen (1971:437). Om markanvändningen inom ett område som berörs av en sådan rättighet ändras, exempelvis genom avstyckning för bostadsändamål, kommer sakägaren beredas möjlighet att uttala sig i förrättning, 4 kap 14–15 och 25 §§ FBL. Härigenom borde kravet på konsultationsordning uppnås.

I andra fall kan samerna komma att beröras utan att för den sakens skull vara sakägare. Exempel på detta är då ett ärende kan antas ha en särskild betydelse för en samisk organisation. Det faller då på den lantmätaren som handlägger ärendet att först undersöka om det finns någon samisk organisation som kan beröras för att därefter konsultera dess stadgar enligt 7 § tredje stycket lagförslaget. Oavsett om lantmätaren kommer fram till att organisationen berörs eller ej riskerar detta att leda till en ökad arbetsbörda, längre handläggningstid och ökade kostnader i förrättningen. En eventuell konsultation måste dessutom kommuniceras med övriga sakägare. Om ett nytt yrkande inkommer i förrättningen kan det leda till att ytterligare konsultation krävs, något som ytterligare riskerar förlänga handläggningstiden och kostnaden för ärendet.

Det finns idag inte något underlag för att svara på hur stor del av Lantmäteriets förrättningar som kan komma att beröras av förslaget, men det finns fog för att tro att det inte rör sig om ett obetydligt antal.

Lantmäteriet ser även en betydande risk för förseningar kring redovisningen av nya inrapporterade ortnamn inom det samiska landområdet som en följd av det obligatoriska konsultationsförfarandet.

Likabehandlingsprincipen och tillskapande av sär rättigheter

Utifrån den likabehandlingsprincip som Lantmäteriet, liksom andra myndigheter, arbetar efter finns det utmaningar i att föreslå att ortnamshanteringens borde anpassas till en viss grupp framför någon annan. Här uppstår en intressekonflikt mellan minoritetspolitikens syfte att säkerställa rättigheter och det bredare synsätt som präglar ortnamnsarbetet och kulturmiljölagen.

Lantmäteriet ser en risk för komplikationer i de fall nya namn rapporteras in från det meänkieliska språkområdet, och dessa ska underställas granskning av Sametinget. Teoretiskt skulle i dessa fall Sametinget kunna avråda Lantmäteriet från att fastställa de meänkieliska ortnamnen. Detta förhållande är inget som gagnar likabehandlingsprincipen.

I den föreslagna konsultationsordningen omnämns inte den tornedalsfinska/meänkieliska minoriteten, vilket skulle kunna uppfattas som diskriminerande. Lantmäteriet, som i egenskap av ortnamnsmyndighet iakttar likabehandlingsprincipen, anser att även denna minoritet bör komma i fråga när det gäller frågor inom det geografiska område som är gemensamt för tornedalingar och samer. Detta är inte minst viktigt när det gäller ortnamnen i området.

Lantmäteriets beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Susanne Ås Sivborg. I ärendets slutliga handläggning har divisionschefen för fastighetsbildning, Tove Elvelid, tillförordnad stabschef, Catharina Hökby, divisionschefen för geodata, Anders Sandin, chef för ortnamnssektionen, Mattias Johansson, jurist Åsa Lindroos, jurist Madeleine Ljungberg och jurist Linus Billersjö deltagit, den sistnämnde föredragande.

Susanne Ås Sivborg

Linus Billersjö